

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor/Autorka

Martin Királ'

Název práce

Rešerše současného výzkumu interpretace obsahu map

Studijní obor

Geomatika

Oponent práce

RNDr. Alena Vondráková, Ph.D.

Splnění cílů práce:

- nadstandardně velmi dobře splněny s výhradami nebyly splněny

Odborný přínos práce:

- nové výsledky netradiční postupy zpracování výsledků z různých zdrojů shrnutí výsledků z různých zdrojů bez přínosu

Matematická (odborná) úroveň:

- vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Věcné chyby:

- téměř žádné vzhledem k rozsahu přiměřený počet méně podstatné, větší množství podstatnější, větší množství závažné

Grafická, jazyková a formální úroveň:

- vynikající velmi dobrá průměrná podprůměrná nevyhovující

Slovní hodnocení a dotazy:

Bakalářská práce Martina Királa řeší bezesporu aktuální téma současné kartografie, a to interpretaci obsahu map. Student sám uvádí, že „Cílem této práce je sumarizovat znalosti o dosavadním výzkumu interpretace obsahu map a posléze navrhnout další směry výzkumu,“ (str. 8). Cíl práce byl splněn, avšak s výhradami. Celé pojetí práce je totiž do značné míry omezeno postupem studenta, který si zvolil jednu rešeršní metodu (tzv. sněhové koule) a jak uvádí na str. 11 „Pro nás je tato metoda ideální, protože se na důležité články můžeme dostat přes 26. Mezinárodní kartografickou konferenci,“. Tento postup považuji za velmi nevhodný, neboť účast odborníků na jakékoliv konferenci je výrazně limitována různými faktory (osobní preference odborníka, finanční náklady na účast na konferenci, nevyhovující termín apod.) a rozhodně proto nelze počítat s tím, že na jedné konferenci je odprezentováno vše důležité k řešené problematice. Mnohem vhodnější by bylo provést rešerši na základě rozsáhlých odborných databází, např. Web of Science, ScienceDirect, Scopus apod. Student se teoreticky mohl oprostít od tohoto počátečního rozhodnutí v průběhu realizace práce, ale neučinil tak a proto odborný přínos práce považuji za velmi nízký.

Odbornou úroveň práce hodnotím taktéž s velkými výhradami, a to jako podprůměrnou. Práce je plná neodborných termínů a vyjádření. Co autor myslí například formulací „Obsah mapy se dá vyjádřit pomocí různých kartografických metod a použitím široké škály barev,“ (str. 7)? Rozhodně by bylo vhodnější používat

odborné vymezení obsahu mapy, jeho znázornění a následně v této strukturované informaci uvádět další údaje. Student by se tak vyhnul i nepravdivým tvrzením, např. „Čím je větší měřítko, tím je obsah mapy bohatší,“ (str. 14). Na měřítku mapy přece vůbec nezáleží, jak bohatý bude její obsah – mohou být mapy malého měřítka informačně velmi hodnotné a bohaté a mohou být mapy malého měřítka, které uživateli nezprostředkují žádnou novou informaci. Jsou zde mnohdy skutečně nepochopitelná spojení, např. „Tyto politické regiony vytváří problém při interpretaci obsahu mapy, protože rozložení jevu v prostoru je zamaskováno způsobem, jakým byla data získána,“ (str. 18). Jednak se domnívám, že autor chtěl stanovisko položit opačně, tj. že způsob získání dat je zamaskován způsobem prezentace informace v administrativních plochách, a jednak je tato věta opět velmi zavádějící a uvedené opravené stanovisko neplatí obecně.

Co autor myslí stanoviskem: „Nakonec musíme použít vše, co víme o fyzických a socio-ekonomických mapách, abychom při interpretaci plně využili potenciál mapy. I tak si mapa ponechá některá tajemství.“ (str. 19). Když pomínu nesprávnou terminologii „fyzické mapy“ na místo „fyzicko-geografických map“, tak podle uvedeného tvrzení by mapě mohli porozumět jen kartografové a to ještě ne zcela – a to je přece nesmysl.

Student uvádí různé články, jejich shrnutí a výsledky. Vadí mi, že například převzaté obrázky nejsou formálně správně odcitovány, navíc problematika není nijak schematizována, aby bylo jasné, co tedy do interpretace map patří a co už ne (student například nevymezuje obecné schéma percepce a interpretace mapy, což mnohdy vede k tomu, že tyto procesy zaměňuje). Důkazem je tvrzení ze str. 50 „Pro všechny tyto výzkumy by bylo vhodné využít technologii eye-tracking, abychom lépe pochopili vliv různých prvků mapy na vnímání uživatele během interpretování obsahu mapy,“. Během eye-tracking testování je studována uživatelská percepce, nikoliv proces interpretace.

Student dále uvádí, že „Článků zabývajících se přímo interpretací map je velmi málo. Tato oblast zatím není velmi prozkoumána,“ (str. 51). S tímto tvrzením rozhodně nesouhlasím. Téma interpretace map nebylo možná hlavním tématem řešeným na studentem vybrané konferenci, ale rozhodně je o této problematice sepsáno mnohem více odborných prací, než které student ve své práci cituje.

Student uvádí, že „Všechny články a knihy jsme našli jen pomocí rešeršní metody sněhové koule, kdy jsme se k článkům dostávali přes 26. Mezinárodní kartografickou konferenci. Dokázali jsme tak dobrou využitelnost této metody při psaní vědecké rešerše,“ (str. 52). Jak již bylo uvedeno výše, tento postup rozhodně nelze považovat za správný a s výsledným hodnocením vhodnosti této metody rozhodně nesouhlasím. Student mohl provést mnohem rozsáhlejší rešerši, na jejímž základě by provedl analýzu jednotlivých komponent interpretace map a zhodnotil jejich propracovanost v odborných příspěvcích. Místo toho provedl stručnou rešerši několika málo příspěvků, bez adekvátně vyvozených závěrů směrem k řešeným cílům práce.

Student sám nekriticky uvádí zhodnocení své práce konstatováním na str. 52 „Práce je přínosem v dané problematice a po přečtení získá kartograf nové znalosti o interpretaci obsahu mapy uživatelem, které může využít při tvorbě nové a dobře interpretovatelné mapy,“. Oponentka práce se považuje za kartografa a je nucena konstatovat, že nejenže se nedozvěděla nic nového (a využitelného), ale naopak si je vědoma mnoha studií, které souvisejí s řešenou problematikou a v práci jsou zcela opomenuty.

Formální náležitosti práce hodnotím také jako podprůměrné. Práce je plna gramatických a typografických chyb, terminologických nepřesností a zavádějících tvrzení. Současně nejsou správně uvedeny citace u použitých obrázků a textů, což je jedním ze základních formálních požadavků na kvalifikační práci.

Přes uvedené připomínky a skutečnosti se domnívám, že student alespoň částečně prokázal schopnost samostatné práce a prokázal tak schopnost využít získané vzdělání, i když na nepřilíš valné úrovni.

Práci doporučuji – ~~nedoporučuji~~ uznat jako kvalifikační (*nehodící se škrtněte*).

Navrhuj hodnocení známkou:

Na základě všech uvedených připomínek doporučuji komisi dobře zvážit, zda student obhájil svou práci na dostatečné úrovni. Osobně se přikláním k uznání této kvalifikační práce, ale na samé hranici únosnosti, tj. hodnocením „dobře“ (tj. známkou 3 na stupnici 1–4), resp. hodnocením E (tj. známkou „dostatečně“ na klasifikačním stupni ECTS).

Datum, jméno a podpis:

V Olomouci dne 8. 6. 2014

RNDr. Alena Vondráková, Ph.D.